

ADAM AUGUSTYNIAK

ur. 1932; Jadwisin

Miejsce i czas wydarzeń	Lublin, II wojna światowa, PRL

Po zdobyciu miasta przez Rosjan pojechaliśmy, zobaczyć jak wygląda Lublin

Na mełgiewskim terenie nie było żadnej bitwy, bo jak Niemcy uciekli, to Rosjanie weszli cicho, ale w Lublinie pobili się trochę. Doszli na przykład do fabryki samochodów, przed wojną była tam hala, [w której] była rozlewnia wódek za okupacji i Ruskie jak się dorwali, to tam wódka była rozmaita. Nabrali w samochód wody i przyjechali na Trzeciaków i dopiero ubaw, cała wieś się zeszła do nas i wódka była rozmaita. Cały samochód przywieźli. Sąsiada tak spili, że trzy dni tylko brzuch mu się ruszał. Po zdobyciu [miasta pojechaliśmy], zobaczyć [jak wygląda] Lublin. Jakśmy jechali to po bokach leżały rozbyczone konie, pozabijane. Koło folwarku na Mełgiewskiej, koło dworku Grafa patrzę, nie mam kapusty, wysadzona i działo i przy tym działo jeden i drugi Niemiec leży. Jeszcze [czuć] było zapach bitwy, prochu. Jak Niemcy uciekali z Chełma i tory kolejowe były czynne do Minkowic, to wszystko zatrzymało się w Podzamczu, Minkowicach. W tych wagonach był szpital, a [w pozostałych była] żywność, konserwy. Wybrali się starsi koźmi z wozem z Trzeciakowa, i Mełgiew też cała rzuciła się na te wagony. Jeden lekarz bronił się, strzelał do partyzantów to też go zabili. Chory Niemiec leżał to koce [z niego] ściągali, mścili się na nich. Resztę tych co przeżyli to przewieźli do Mełgwi do szkoły i tam zrobili szpital. Siostra była przeszkolona w partyzantce, wezwali ją do obsługi tego szpitala. Ruski był lekarzem i trzeba było amputować nogę to piłą bez znieczulenia, bez niczego, rzną. Tak mścili się na Niemcach.

W[19]44 roku, na jesieni to jeszcze tak nie rozparcelowali, ale na wiosnę dali dziedzicowi kilka dni do namysłu i wyprowadził się do Łodzi. Rulikowski miał tam jakąś posiadłość, kamienicę czy coś. Każdemu pracownikowi dali działkę, dwa czy trzy hektary. Mieszkali parę lat w czworakach, a później pobudowali się. Później to już grabili. Tylko pałac był zabezpieczony, bo jak budowali zakład WSK to w pałacu mieszkali inżynierowie, a później jak wyprowadzili się, rozbudowało się miasto to zrobili kurs księgowych. Później przenieśli szkołę z Minkowic do pałacu i ta szkoła jest do tej pory. Trzy lata temu przyjechała do Mełgwi córka Rulikowskiego. Kapela jej

grała, myśmy ją witali. Z mojego roku była. Opowiadała jak jest w [Australii]. Tam się wyprowadziła. Jakoś się odnalazła. Opiekę nad pałacem miała gmina Mełgiew, a w Krzesimowie jest resort, [dom pomocy społecznej]. Od [19]44 do [19]46 [roku w Krzesimowie funkcjonował obóz UB. Dwa lata. Część tego obozu przenieśli na zamek do Lublina, a część wywieźli na Śląsk, do Jaworzna. Dużo [osób] poumieralo to tam zrobili pogrzeb, cmentarz za stodołą. Pałac i stodoły, to wszystko razem było ogrodzone, a w pałacu mieszkała obsługa, wojsko i dowódca. Takiego prawdziwego obozu nie było tylko poumieszczali w oborach i leż.

Data i miejsce nagrania	2018-03-23, Mełgiew
Rozmawiał/a	Dagmara Spodar, Piotr Lasota
Redakcja	Dagmara Spodar
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"